

НУБІП України

НУБІП України

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

11.06 - МР. 1738 «С» 2020.11.12. 009. ПЗ

МОТОРКО ВЛАДИСЛАВА ВОЛОДИМИРОВИЧА

НУБІП України

2021 р.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Економічний факультет

УДК 657.421. 3:004

ПОГОДЖЕНО ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Декан економічного факультету Завідувач обліку та оподаткування

Діброва А.Д.
(підпис)

Гуцаленко Л.В.
(підпис)

" " 2021р. " " 2021р.
МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему
«Обліково-контрольне забезпечення малоцінних та швидкозношуваних предметів в прикладних програмних рішеннях»

Спеціальність 071 – "Облік і оподаткування"
Освітня програма Облік і аудит
Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна

Гарант освітньої програми
д.е.н., професор
(науковий ступінь та вчене звання)

Калюга Є.В.
(підпис) (ПІБ)

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи

к.е.н, доцент
(науковий ступінь та вчене звання)

Данілочкіна О.В.
(підпис) (ПІБ)

Виконав

Моторко В.В.
(підпис) (ПІБ студента)

Київ – 2021

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Економічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри обліку та оподаткування

д.е.н., проф. _____ О. Калюга Є.В.

2020 р.

ЗАВДАННЯ

до виконання магістерської кваліфікаційної роботи студенту

Моторко Владиславу Володимировичу

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Спеціальність **071 - "Облік і оподаткування"**

Освітня програма **Облік і аудит**

Орієнтація освітньої програми **освітньо - професійна**

Тема магістерської роботи: **«Обліково-контрольне забезпечення малобюджетних та швидкозношуваних предметів в прикладних програмних рішеннях»**

Затверджена наказом ректора НУБіП України від "12" листопада 2020 р. №1738 «С»

Термін подання завершеної роботи на кафедру **2021.11.12**

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи: законодавча та нормативна база з питань обліку та аудиту МПП, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, дані обліку та звітності досліджуваного підприємства

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. визначити теоретичні і практичні аспекти удосконалення існуючої методики обліку МПП
2. дослідити технології обліку МПП в умовах автоматизованого облікового процесу
3. оцінити фінансовий стан ДП «Зарічненський лісгосп»

Перелік графічного матеріалу: таблиці, рисунки, схеми

Дата видачі завдання «13» листопада 2020 р.

Керівник магістерської
кваліфікаційної роботи

Данілочкіна О.В.

Завдання прийняв до виконання

Моторко В.В.

РЕФЕРАТ

на здобуття освітнього ступеня «Магістр» за темою «Обліково-контрольне забезпечення малоцінних та швидкозношуваних предметів в прикладних програмних рішеннях»

У магістерській роботі розкрито актуальні питання обліку малоцінних активів. Проведені дослідження довели що, методика організації обліку малоцінних активів має дискусійний характер та потребує подальшого вдосконалення.

В даній роботі досліджено облік, аналіз і аудит оборотних активів підприємства за останні роки, а також проаналізовані основні показники діяльності ДП «Зарічненський лігосп».

У вступі обґрунтовано актуальність питань які досліджуються в роботі, визначено об'єкт дослідження та завдання даної роботи.

Розглянуто проблемні питання з обліку малоцінних активів, які вимагають вирішення, слід зазначити про необхідність подальшої наукової розробки з дослідження суті поняття малоцінних активів, їх ролі в забезпеченні діяльності підприємств; визначенні обґрунтованої і більш конкретної методики розмежування малоцінних активів на оборотні і необоротні з урахуванням практичної доцільності; приведення у відповідність нормативно - правових актів.

Наведено організаційно-економічну характеристику діяльності об'єкту дослідження, розглянуто види доходів і витрат від фінансової діяльності та їх відображення в системі бухгалтерського обліку: їх сутність, принципи та значення.

У висновках магістерської роботи узагальнено отримані результати дослідження, наведено рекомендації щодо удосконалення обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: облік, малоцінні та швидкозношувані предмети, малоцінні необоротні матеріальні активи; аудит, доходи, витрати, звітність.

ЗМІСТ

НУБІП України

ВСТУП..... 3

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ МАЛОЦІННИХ ТА ШВИДКОЗНОШУВАНИХ ПРЕДМЕТІВ 5

1.1. Економічна сутність МШП, їх роль в діяльності підприємства..... 5

1.2 . Класифікація малоцінних та швидкозношуваних предметів 7

1.3. Облік МШП у зарубіжній практиці..... 8

Висновки до розділу 1..... 13

РОЗДІЛ 2. ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАЛОЦІННИХ ТА ШВИДКОЗНОШУВАНИХ ПРЕДМЕТІВ В ПРИКЛАДНИХ ПРОГРАМНИХ РІШЕННЯХ..... 15

2.1. Організаційно-економічна характеристика ДП «Заріченський лісгосп» 15

2.2 Документальне оформлення надходження, наявності та руху МШП..... 22

2.3 Аналіз фінансових результатів ДП «Заріченський лісгосп»..... 23

2.4 Оцінка фінансового стану ДП «Заріченський лісгосп»..... 29

2.5. Автоматизація обліку операцій з МШП..... 32

Висновки до розділу 2..... 34

РОЗДІЛ 3. КОНТРОЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА АНАЛІЗ МАЛОЦІННИХ ТА ШВИДКОЗНОШУВАНИХ ПРЕДМЕТІВ 36

3.1 Методичні прийоми контролю та процедури отримання аудиторських доказів щодо достовірності обліку МШП 36

3.2 Методика аналізу малоцінних та швидкозношуваних предметів 39

3.3 Шляхи вдосконалення обліку МШП на ДП «Заріченський лісгосп» 45

Висновки до розділу 3..... 46

ВИСНОВКИ..... 48

НУБІП України

НУБІП України

ВСТУП

НУБІП України

Актуальність теми роботи полягає в тому, що система функціонування підприємств в сучасних умовах система супроводжується постійним

НУБІП України

кругообігом ресурсів, значне місце в яких займають малоцінні та швидкозношувані предмети (МШП). Враховуючи вищезгадане, питання удосконалення їх обліку, оцінки і документального оформлення набувають все більшого значення.

НУБІП України

Малоцінні та швидкозношувані предмети (МШП) – це засоби праці, які підприємство планує використовувати не більше одного року. До МШП також належать ті предмети праці, які, як очікують, будуть використовувати менше одного операційного циклу, якщо він перевищує один рік.

НУБІП України

Вагомий внесок в теоретичну розробку проблем ведення і організації бухгалтерського обліку і внутрішньогосподарського контролю запасів внесли вітчизняні вчені такі, як Ф.Ф. Бутинець, М.О. Михайлова, М.І. Чумаченко, М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, А.М. Герасимович, Є.В. Калюга, В.Г. Лінник, Г.Г. Кирейцев, М.В. Кужельний, В.В. Сопко, Л.К. Сук, Н.М. Ткаченко, а також зарубіжні - В.Ф. Палій, С.О. Щенков, П.С. Безруких та інші.

НУБІП України

Об'єктом дослідження є МШП як складова матеріальних запасів підприємства.

НУБІП України

Предметом дослідження є предмети праці, період експлуатації яких не перевищує року чи одного нормального операційного циклу, якщо він перевищує один рік, умови їх визнання, оцінка та склад МШП.

НУБІП України

Метою роботи є розкриття методології обліку та аналізу малоцінних та швидкозношуваних предметів та надання пропозицій щодо вдосконалення їх обліку, а також пошук резервів підвищення ефективності та використання МШП.

НУБІП України

Для досягнення поставленої мети в даній роботі обґрунтовано необхідність вирішення таких завдань:

- оцінити фінансовий стан ДП «Заріченський лісгосп»;

НУБІП України

- провести аналіз фінансових результатів підприємства;
- визначити значення МШП як складової активів підприємства;
- розглянути облікову класифікацію МШП;

- охарактеризувати особливості синтетичного та аналітичного обліку МШП;

НУБІП України

- дослідити технології обліку МШП в умовах автоматизованого облікового процесу;
- визначити теоретичні і практичні аспекти удосконалення існуючої методики обліку МШП.

НУБІП України

- визначити вплив запропонованих заходів на фінансовий стан ДП «Зарічненський лісгосп».

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ МАЛОЦІННИХ ТА ШВИДКОЗНОШУВАНИХ ПРЕДМЕТІВ

1.1. Економічна сутність МШП, їх роль в діяльності підприємства

До малоцінних та швидкозношуваних предметів відносяться предмети праці, що багаторазово беруть участь у виробництві. МШП є одними з найбільш поширених видів запасів. В якості критеріїв для зарахування окремих предметів до відповідної групи матеріальних активів використовують їх передбачуваний (нормативний) термін корисного використання. У випадках, якщо нормативний термін служби засобів праці менше одного року, незалежно від індивідуальної вартості кожного з об'єктів, їх необхідно обліковувати у складі виробничих запасів як малоцінні швидкозношувані предмети (МШП).

Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку було внесено певні зміни до порядку обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів (МШП). Визначення малоцінних та швидкозношуваних предметів, порядок їх оцінки, визнання і відображення їх у звітності описуються у

Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 9 "Запаси".

Згідно з НП(С)БО 9 "Запаси" до складу запасів відносяться малоцінні та швидкозношувані предмети, які використовуються протягом не більше одного року або нормального операційного циклу, якщо він більше одного року.

У наведеному вище визначенні немає вартісного критерію віднесення предметів до складу малоцінних та швидкозношуваних предметів. Однак встановлено обмеження щодо терміну експлуатації малоцінних та швидкозношуваних предметів не більше одного року або операційного циклу.

Детально склад малоцінних та швидкозношуваних предметів визначено

в Інструкції щодо застосування Плану рахунків. Відповідно до Інструкції до малоцінних та швидкозношуваних предметів належать предмети, які використовуються протягом не більшій від одного року або нормального

операційного циклу, якщо він більше одного року, такі як інструменти, господарський інвентар, спеціальне оснащення, спеціальний одяг та інші.

При реформації бухгалтерського обліку в Україні стосовно малоцінних та швидкозношуваних предметів прийнято рішення: залишити малоцінні та швидкозношувані предмети як вид матеріальних цінностей для бухгалтерського обліку, проте вартісний показник не брати до уваги. МШП, що використовуються протягом одного року або нормального операційного циклу, якщо перевищує один рік, на підставі пункту 6 НП(С) БО 9 класифікуються як запаси.

У цілому, малоцінні та швидкозношувані предмети поділяють на дві групи: одна їх частина належить до запасів (які, в свою чергу, відображаються в складі запасів у другому розділі активу балансу "Оборотні активи"), а друга частина входить до складу "малоцінних необоротних матеріальних активів" (які відповідно відображаються в першому розділі активу балансу "Необоротні активи" в складі основних засобів).

На МШП, які входять до запасів, не нараховується амортизація, а вартість переданих в експлуатацію малоцінних та швидкозношуваних предметів виключається зі складу активів (списується з балансу у витрати) з подальшою організацією оперативного кількісного обліку таких предметів по місцях використання та відповідальних особах протягом терміну фактичного використання цих предметів.

Термін використання починається з моменту передачі малоцінних та швидкозношуваних предметів в експлуатацію, а не з моменту їх придбання або встановлення. Таким чином, на складі малоцінні та швидкозношувані предмети можуть зберігатися як задовго, довго (місяць, два місяці, рік, тощо).

Малоцінні та швидкозношувані предмети належать до складу оборотних засобів. Тому за своїм характером малоцінні та швидкозношувані предмети аналогічні матеріалам з точки зору порядку придбання їх. Малоцінні та швидкозношувані предмети можуть знаходитися на складах підприємства і в

експлуатації (в цехах або конторі підприємства) на матеріальній відповідальності окремих працівників [4].

1.2. Класифікація малоцінних та швидкозношуваних предметів

Великі підприємства та організації використовують величезну кількість різних найменувань малоцінних та швидкозношуваних предметів. Тому

загальну сукупність малоцінних та швидкозношуваних предметів необхідно

певним чином групувати для організації їх аналітичного обліку. В якості класифікаційних ознак найкраще підходять:

- за видами діяльності підприємства;
- за видами МШП.

Відповідно до видів діяльності малоцінні та швидкозношувані предмети доцільно обліковувати за такими групами:

- операційні малоцінні та швидкозношувані предмети (МШП адміністративних підрозділів, невиробничі МШП, МШП збутової діяльності, МШП основних та допоміжних цехів).
- інвестиційні МШП (МШП, які використовують в процесі діяльності капітального інвестування).

Для організації ведення бухгалтерського обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів більш ґрунтовною є їх видова класифікація, яка визначається, перш за все, особливостями технології виробництва продукції або надання послуг.

Схему класифікації малоцінних та швидкозношуваних предметів за їх видами, що використовується з метою організації аналітичного обліку, наведено на рис. 1.1.

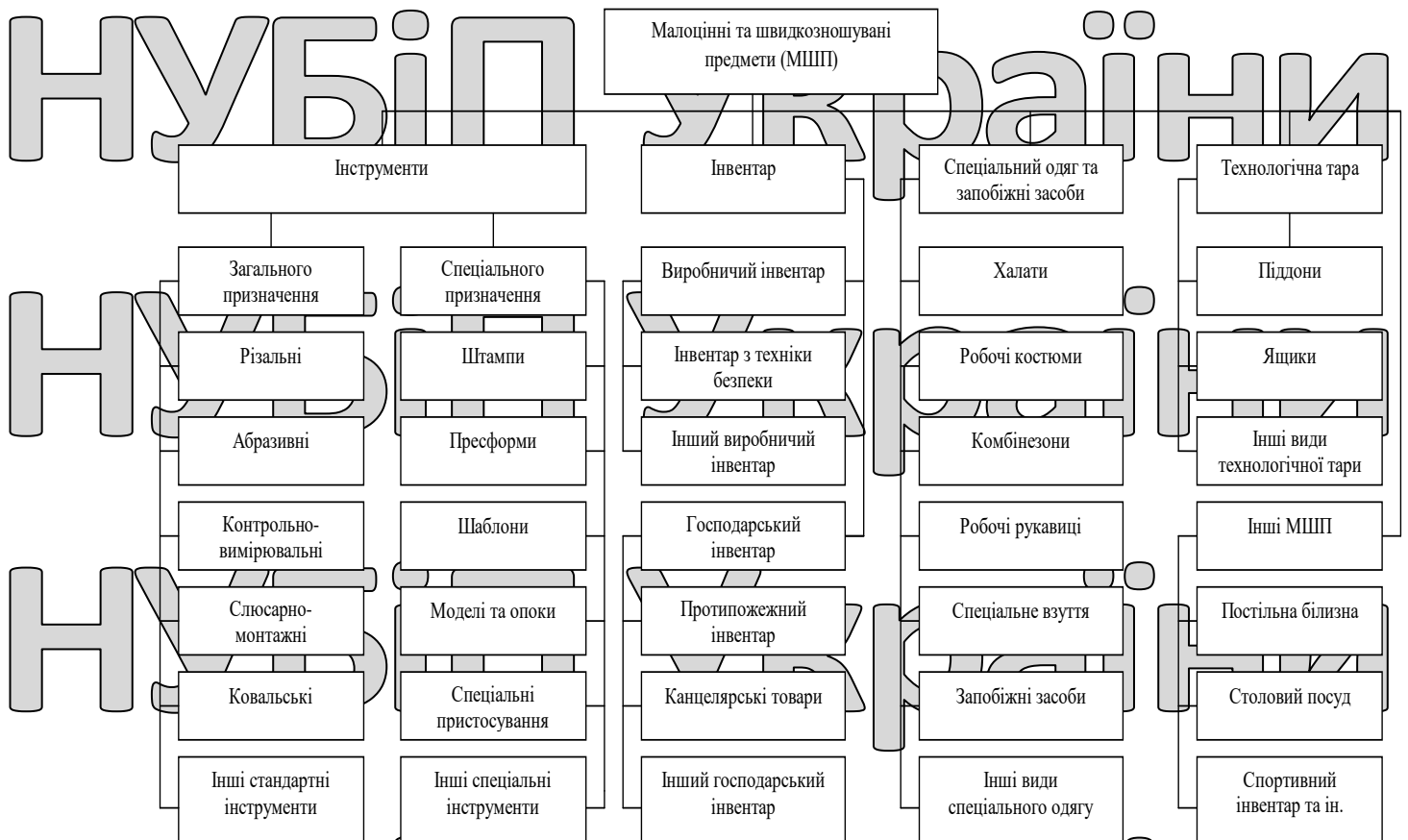

Рис.1.1 Класифікація малоцінних та швидкозношуваних предметів

1.3. Облік МШП у зарубіжній практиці

У міжнародній практиці такого поняття, як МШП, у принципі не існує.

Відповідно до п. 6 МСБО 2 «Запаси» до запасів відносяться активи, які існують у формі основних або допоміжних матеріалів для використання в процесі виробництва або надання послуг. Таке визначення запасів можна співставити із МШП.

Загалом, якщо розглядати та порівнювати облік в Україні та в інших державах, то можна зробити висновок, що наша бухгалтерська система є відносно застарілою, трудомісткою та складною, розглядаючи облік в розрізі кожного рахунку можна використати досвід інших країн та тим самим полегшити роботу бухгалтера.

Проблема порівняння бухгалтерських стандартів в сучасному світі набуває все більшого значення через те, що йде зростання ділової міжнародної активності й обсягів іноземних інвестицій. Розмаїття стандартів може скоротити інтернаціональні потоки капіталу й у такий спосіб уповільнити економічний розвиток. Україна не повинна стояти осторонь від тих тенденцій, які обумовлюють сьогодні розвиток ринку капіталів.

Як правило, матеріали, є однією з найбільш важливих і значною частиною активів підприємства, вони займають особливе місце в складі майна та домінуючі позиції у структурі витрат підприємств різних сфер діяльності; при визначенні результатів господарської діяльності підприємства та при висвітленні інформації про його фінансовий стан. Запаси входять до складу оборотних активів, тому що можуть бути перетворені на грошові кошти протягом року або одного операційного циклу.

Для забезпечення безперервної роботи підприємства, на складах постійно повинні бути виробничі запаси в межах норм, передбачених потребами підприємства. На складах підприємств здійснюються господарські операції зі збереження виробничих запасів, що надходять, а також відпуску їх у виробництво. Бухгалтерський облік має забезпечити контроль за залишками, надходженням і витрачанням виробничих запасів на складі, що є важливою умовою для забезпечення збереження власності підприємства.

У міжнародній практиці застосовують нижченаведені системи для обліку товарно-матеріальних цінностей:

- постійного обліку;
- періодичного обліку.

Система постійного обліку запасів забезпечує на кожен день облікового періоду даними про стан кожен з видів запасів. Вона передбачає ведення спеціального рахунка "Товарно-матеріальні запаси", а також рахунків для кожного виду товарів, що знаходяться у запасах.

На даних рахунках у відповідних реєстрах безперервно протягом періоду відображається:

- кількість і вартість кожного придбання;
- кількість і вартість кожної реалізації;
- кількість і вартість запасів у наявності на будь-який момент часу.

Система постійного обліку запасів дає можливість без проведення фізичної інвентаризації цінностей визначити собівартість реалізованої продукції та кінцеве сальдо. Згідно з системою постійного обліку, кінцевий залишок розраховується таким чином:

$$31 + Н - Срт = 32, \quad (1.1)$$

де 31 - залишки товарів на початок звітної періоду,

Н - надходження товарів за звітний період,

Срт - собівартість реалізованих товарів,

32 - залишки товарів на кінець звітної періоду.

Головною перевагою вищезгаданої системи є забезпечення безперервного контролю за:

- 1) наявністю ТМЦ;
- 2) собівартістю реалізованих товарів.

Система постійного обліку запасів забезпечує відображення на рахунку "Товарно-матеріальні запаси" реального стану запасів відповідно до проведених операцій. Рахунки "Повернення та уцінка придбаних товарів", а також "Придбання товарів" (або "Витрати на придбання запасів") не використовуються за системою постійного обліку, зважаючи на те, що рух цінностей відбивається на рахунку "Товарно-матеріальні запаси". Собівартість реалізованих товарів визначається не в кінці місяця, а в момент продажу.

Зважаючи на вищесказане, можна зробити висновок, що ця система обліку запасів потребує чималої бухгалтерської роботи. Впоратися з якою допомагають комп'ютери.

Система періодичного обліку запасів знайшла визнання завдяки своїй зручності та невеликій трудомісткості. За цією системою записи руху запасів протягом звітної періоду не ведуться. Для обліку надходження запасів

застосовуються рахунки "Придбання товарів" або "Витрати на придбання запасів".

Вартість запасів на кінець періоду визначається за допомогою інвентаризації, а собівартість реалізованих товарів розраховується за відомою

вже формулою:

$$31 + Н-32 = \text{Срт} \quad (1.2)$$

При застосуванні методики періодичного обліку запасів у системі бухгалтерського обліку не використовується спеціальний рахунок "Собівартість

реалізованих товарів". Цей показник визначається лише в кінці місяця при

складанні Звіту про прибутки та збитки (на цей час вже будуть відомі залишки запасів на кінець періоду, завдяки проведеній інвентаризації).

Недоліками цієї системи є необхідність інвентаризації кожного звітного періоду, а також той факт, що протягом цього періоду залишки товарно-

матеріальних запасів і собівартість реалізованих товарів залишаються

невідомими, що звужує можливості контролю і управління бухгалтерського обліку.

Порівняння організації обліку товарно-матеріальних запасів за постійною та періодичною системами, а також відображення їх у фінансовій звітності.

Протягом року ціни на більшість товарів змінюються. Можна придбати таку ж кількість товарів за різними цінами. Тому бухгалтерів більше цікавить

рух цінностей, а не фізичний рух товарів під час діяльності компанії, оскільки саме цінність дає можливість більш точно визначити прибуток.

У зарубіжних країнах використовують різні методи оцінки матеріальних запасів.

1. Метод специфічної ідентифікації;
2. Метод середньої вартості;
3. Метод ФІФО;

У разі відпуску матеріалів у виробництво, продажу або іншому вибутті згідно з НЦ(С)БО 9 „Запаси” оцінка їх здійснюється по одному з таких методів:

- Ідентифікованій собівартості одиниці запасів передбачає особливе маркування кожної одиниці запасів, що дозволяє в будь-який момент часу визначити вартість, встановити дату витрачання кожної одиниці запасу, її собівартість і вартість запасів, що залишилися. Має вузьке застосування – для

запасів, які відпускаються для виконання спеціальних замовлень і проектів, а також запасів, які не замінюють одне одного. Однакові запаси обліковуються за різною вартістю, бо мають різні споживчі якості, властиві тільки кожній одиниці специфічні характеристики. Доцільно застосовувати до запасів, які мають високу вартість.

Середньозваженій собівартості Запаси з однаковими вхідними параметрами обліковуються в одній інвентарній картці незалежно від ціни придбання. Середня вартість одиниці запасів може розглядатися як за звітний період (при періодичному обліку запасів), так і після кожного наступного надходження (при безперервному (постійному) веденні обліку списання запасів).

Застосовується для списання взаємозамінних запасів. Дає більш об'єктивну оцінку наявності та руху запасів, але не забезпечує достатній контроль за правильністю їх списання на затрати виробництва.

- Собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО) Засновується на хронології надходження, тобто базується на припущенні, що одиниці запасів, які придбані першими, продаються чи використовуються першими, а також на припущенні, що грошова одиниця є стабільною. Залишки на кінець періоду оцінюються за цінами останніх надходжень запасів. Переваги – простий, систематичний і об'єктивний, запобігає можливості маніпулювання прибутком, відображена в балансі сума запасів приблизно збігається з поточною ринковою вартістю. Недоліки – в умовах високої інфляції призведе до завищення вартості залишків, зниження собівартості готової продукції та, як наслідок, завищення результатів від реалізації.

Таким чином, методологічні відмінності в організації бухгалтерського обліку в різних країнах пов'язані з бухгалтерської традицією, в основному з суб'єктивними факторами: звичками, характером навчання і іншими.

Організаційні відмінності в обліку кожної країни обумовлені власністю, структурою управління, спеціалізацією і концентрацією виробництва.

Звідси випливає, що при вивченні та використанні принципів організації обліку та звітності зарубіжних країн, не всі особливості бухгалтерського обліку зарубіжних країн найближчим часом можуть бути передані нашій країні. Це

пов'язано з багатьма факторами, основними з яких є: самобутня традиція бухгалтерського обліку; кваліфікація персоналу, перекваліфікація якої за короткий час неможлива; наявність програмного забезпечення, яке вирішує

проблеми діючих нормативних актів та повчальних положень; наявність спеціальної бухгалтерської літератури та зробити її непотрібною за короткий проміжок часу неможливо.

Проте вивчення порядку організації і ведення обліку в зарубіжних країнах розширює наше мислення, дозволяє краще працювати і розуміти облік у всьому світі. Все це визначило актуальність теми дипломної роботи.

Висновки до розділу 1

Дослідження теоретичних питань економічної сутності малоцінних та швидкозношуваних предметів дозволило встановити, що МДП предметів завжди відносять предмети терміном корисного використання менше одного року або одного операційного циклу, якщо він перевищує рік, незважаючи на

їхню вартість; предмети, що по своїй вартості не відносяться до основних засобів незалежно від терміну служби, за винятком сільськогосподарських машин, будівельного механізованого інструмента, робочої і продуктивної худоби, що є основними засобами незалежно від їхньої вартості; знаряддя лову незалежно від їхньої вартості і терміну служби; спеціальний одяг, спеціальне взуття, постільні принадлежности незалежно від їхньої вартості і терміну служби;

бензомоторні пилки, сучкорізи, сплавний трос; формений одяг, призначений для видачі працівникам підприємства; інвентарна тара, господарський інвентар, інструменти, спеціальне оснащення, пристосування загального і спеціального

призначення й інші засоби праці, що відповідно до встановленого порядку включаються до складу засобів в обороті, включаючи предмети, що придбані для здійснення прокатної діяльності.

Таким чином, за своїм характером малоцінні і швидкозношувані предмети аналогічні основним засобам, а з точки зору порядку придбання їх - аналогічні матеріалам.

Зважаючи на цей проміжний стан між матеріалами і основними засобами МПП і зумовлювались особливості їх обліку.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 2

ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАЛОЦІННИХ ТА ШВИДКОЗНОШУВАНИХ ПРЕДМЕТІВ В ПРИКЛАДНИХ ПРОГРАМНИХ РІШЕННЯХ

2.1. Організаційно-економічна характеристика ДП «Зарічненський лісгосп»

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ЗАРІЧНЕНСЬКЕ ЛІСОВЕ

ГОСПОДАРСТВО» засноване на державній власності, створене відповідно до наказу Міністерства лісового господарства України від 31.10.1991 №133 «Про організаційну структуру управління лісового господарства України» і координується Рівненським обласним управлінням лісового та мисливського господарства.

Найменування:

повне - ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ЗАРІЧНЕНСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»

скорочене – ДП Зарічненський лісгосп»

Місцезнаходження підприємства. Україна, 34000 Рівненська область, Вараський р-н, селище міського типу Заріччє, вул.Центральна, будинок 78.

Керівником організації є Киркевич Сергій Васильович.

Державне підприємство «Зарічненське лісове господарство» створене з метою ведення лісового господарства, охорони, захисту, раціонального використання та відтворення лісів; охорони, відтворення та раціонального використання державного мисливського фонду на території мисливських угідь, наданих у користування підприємству.

Основними напрямками діяльності ДП «Зарічненський лісгосп» є:

- Проведення заходів з відновлення лісів, підвищення їх продуктивності, створення насаджень із швидкозростаючих і технічно цінних порід.

- Здійснення заходів із заміни малоцінних низькопродуктивних насаджень на високопродуктивні, заліснення малопродуктивних земель.

- Організація лісо насадженної справи і лісових розсадників.

- Збереження та посилення захисних властивостей лісів, лісонасаджень, що виконують захисні, водоохоронні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі та рекреаційні функції.

- Поліпшення стану і підвищення продуктивності лісів.

- Охорона лісів і захисних лісонасаджень від незаконних порубів, пошкоджень, самовільного сінокосіння, випасання худоби в заборонених місцях та інших лісопорушень, притягнення до адміністративної відповідальності лісопорушників та стягнення з них збитків відповідно до чинного законодавства.

- Охорона лісів і захисних лісонасаджень від пожеж, здійснення протипожежних заходів, захист лісів від хвороб та шкідників.

- Облік лісових користувань.

- Виробництво продукції та товарів народного споживання, проведення лісозаготівельних та лісопильно-деревобробних робіт.

- Ведення мисливського господарства та контроль за дотриманням правил полювання.

- Здійснення біотехнічних заходів, що спрямовані на підвищення продуктивності і поліпшення якості мисливських угідь та зростання чисельності мисливських тварин.

- Організація та проведення полювання, в тому числі й полювання іноземними громадянами, реалізація мисливських тварин та продукції полювання, в тому числі і за кордон.

- Ведення рибного господарства.

- Ведення сільського господарства, в тому числі вирощування, заготівля, зберігання і переробка сільськогосподарської продукції та її реалізація.

- Облік лісового фонду і реєстрація всіх змін у його складі; розробка і подання по підлеглих матеріалів про розподіл лісів на групи та застосування лісових такс і зміну границь лісництв.

- Проведення матеріальної та грошової оцінки лісу на лісосіках, призначених до рубки; проведення рубок з додержанням діючих настанов і правил.

- Забезпечення підвищення продуктивності праці на основі механізації трудомістких лісокультурних і лісогосподарських робіт.

- Популяризація серед населення значення збереження і правильного використання лісів і захисних лісонасаджень, залучення громадськості до справи відтворення та охорони лісів.

- Здійснення капітального будівництва, ефективного використання виробничих фондів і капітальних вкладень, технічного переозброєння підприємства.

- Складання виробничих, фінансових та інших планів в межах установлених контрольних цифр та лімітів, балансів прибутків та витрат, кошторисів; подання їх по підлеглості та здійснення заходів по їх виконанню.

- Організація первинного обліку, складання зведених фінансових та статистичних звітів.

- Здійснення соціального захисту працівників, поліпшення їх житлових та культурно-побутових умов, організація торгового обслуговування та громадського харчування працівників, контроль за дотриманням законодавства з охорони праці.

- Визначення основних напрямків розвитку, підготовка пропозицій по створенню науково-технічних, технологічних, нормативних розробок, організація їх впровадження.

- Здійснення зовнішньо-економічної діяльності; співробітництво з міжнародними та іноземними організаціями і громадянами, відкриття валютних рахунків в установах банків.

- Торговельна діяльність у сфері оптової, роздрібної, комісійної торгівлі та громадського харчування по реалізації продукції, продовольчих і непродовольчих товарів, алкогольних напоїв, тютюнових виробів.

- Виробництво товарів народного споживання

- Проведення робіт щодо сертифікації продукції та її внутрішнього кодового маркування.

- Внутрішні та міжнародні перевезення пасажирів і вантажів автомобільним та залізничним транспортом.

- Створення та експлуатація власної мережі багатопрофільних магазинів, пунктів харчування, побутового обслуговування населення.

- Розробка та реалізація інноваційних проєктів з метою вдосконалення виробництва.

- Інші види діяльності, що випливають з мети та предмету діяльності і не заборонені чинним законодавством України.

Майно підприємства становлять основні фонди та оборотні засоби, кошти, а також інші цінності, вартість яких відображається в самостійному балансі.

Органом управління підприємства є його директор.

Головний лісничий є першим заступником директора.

Начальники відділів, які відають питаннями використання, відтворення, охорони і захисту лісів, головні спеціалісти цих структурних підрозділів є одночасно за посадою старшими інспекторами з контролю у галузі ведення лісового господарства.

Основним узагальнюючим показником фінансових результатів господарської діяльності є прибуток (доход).

Чистий прибуток записується у розпорядженні підприємством.

Підприємство створює цільові фонди, призначенні для покриття витрат, пов'язаних з своєю діяльністю:

Фонд розвитку виробництва;

Фонд споживання;

Резервний фонд;

Інші фонди.

Фонд розвитку виробництва створюється за рахунок коштів і відрахувань від чистого прибутку у порядку, передбаченому чинним законодавством. Кошти фонду використовуються для розвитку матеріально-технічної бази.

Фонд споживання створюється у розмірах, які визначаються згідно з чинним законодавством.

Джерелом формування фінансових ресурсів підприємства є бюджетне фінансування та прибуток (доход), амортизаційні відрахування, кошти, одержані від продажу цінних паперів, безоплатні або благодійні внески членів трудового колективу, підприємств, організацій, громадян та інші надходження, включаючи централізовані капітальні вкладення та кредити.

Структуру управління ДП «Заріченський лісгосп» зобразимо на рис. 2.1.

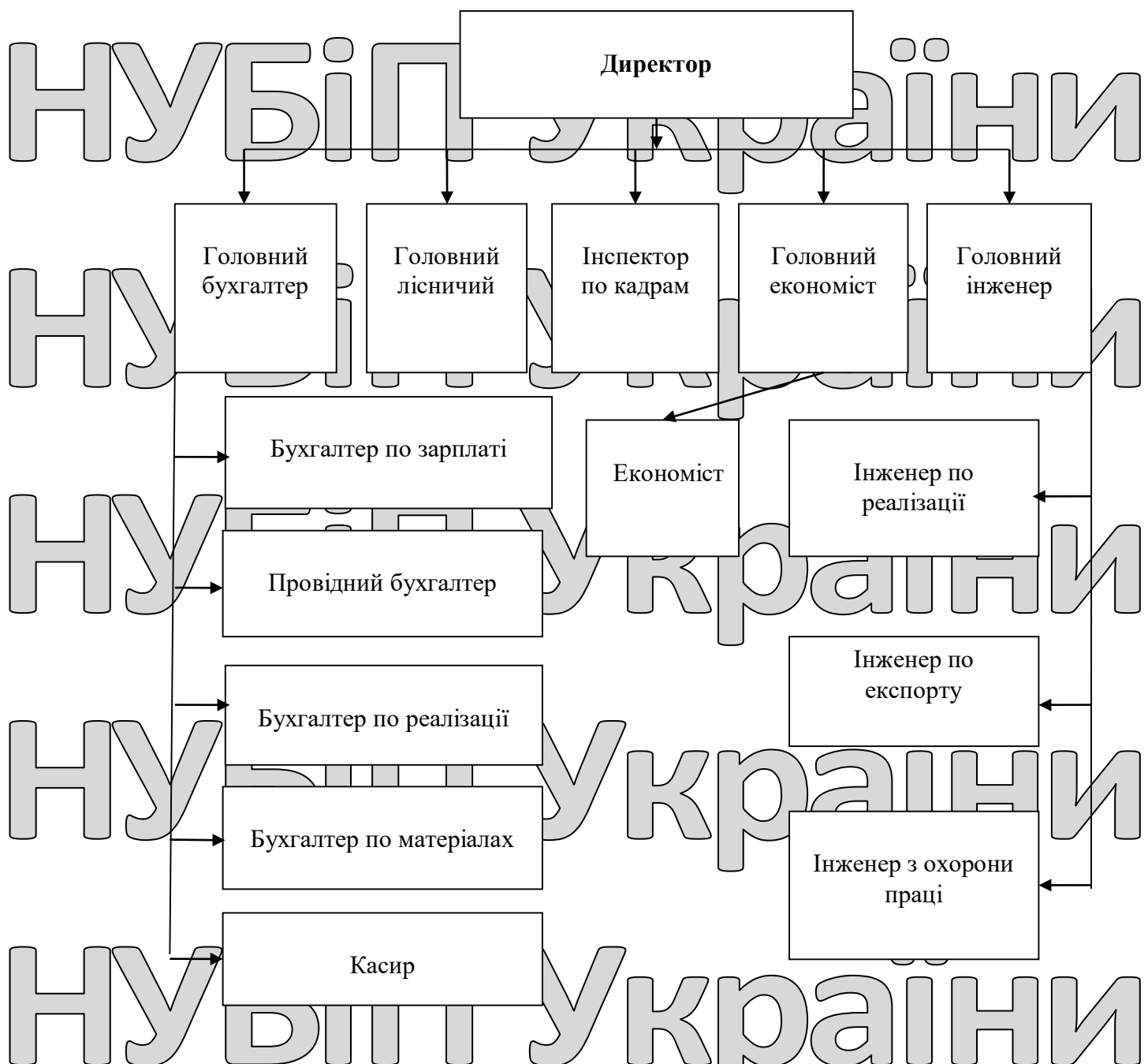

Рис. 2.1. Структура управління ДП «Заріченський лісгосп»

У нових економічних умовах, що визначаються ринковими відносинами, підприємства організують виробництво і збут продукції з метою задоволення потреб ринку та отримання прибутку. Це стає реальним тоді, коли виробник має можливість систематично коректувати свої науково-технічні, виробничі та збутові плани відповідно зі змінами ринкової кон'юнктури, маневрувати власними матеріальними та інтелектуальними ресурсами.

Ця можливість ґрунтується на точних, своєчасних економічно обґрунтованих розрахунках техніко-економічних показників роботи підприємства. Це дозволить підприємству добре орієнтуватися у ході перспективи техніко-економічного розвитку виробництва, інакше воно може потерпіти крах, безнадійно відстати від конкурентів.

Розрахунки дають можливість одержання більш точних уявлень і висновків про техніко-економічні показники діяльності підприємства. У підсумку розрахунків виявляється результативність будь-якої виробничій операції та необхідне ресурсне забезпечення.

Найважливішою з обов'язкових форм звітності є бухгалтерський баланс, який містить інформацію про склад та структуру активів, зобов'язань та власного капіталу. Баланс дозволяє зробити оцінку найсуттєвіших ознак підприємства. При аналізі балансу підприємства рекомендується використовувати горизонтальний і вертикальний аналіз фінансової звітності. Вертикальний та горизонтальний аналіз взаємодоповнюють один одного.

Суть горизонтального аналізу полягає в порівнянні показників звітності попереднього і поточного року (чи ряду років, кварталів чи інших періодів).

Метою горизонтального аналізу є виявлення абсолютних та відносних змін величин різних статей фінансової звітності за певний період часу і дати оцінку цим змінам. Горизонтальний аналіз побудується в Додатку Б.1

Отже, аналіз балансу підприємства у горизонтальному розрізі показав, що підприємству бракує оборотних активів, а це позначається на рівні показників

фінансової стійкості та ліквідності. Спостерігається значне зменшення довгострокових та короткострокових зобов'язань і подальше зменшення частки грошей у сумі балансу. Частка власного капіталу є незначною величиною, що говорить про велику ймовірність банкрутства аналізованого підприємства.

Аналізуючи дані таблиці 2.1.1 можна зробити висновок, що майже всі показники в 2020р. в порівнянні з 2018р. зменшились.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

2.2. Документальне оформлення надходження, наявності та руху МШП

Документальне оформлення надходження, наявності та руху МШП – досить складний процес, адже структура документообігу повинна бути такою, щоб забезпечувати своєчасне надходження потрібної інформації як для обліку, так і для контролю та оперативного управління рухом виробничих запасів.

Спочатку слід зауважити, що надходження на підприємство МШП документують подібно всім іншим видам запасів. Для цього підійде прибутковий ордер (форма № М-4). Аналогічно до інших різновидів запасів аналітичний облік МШП на складах ведеться на картках складського обліку матеріалів (форма № М-12).

Видачу МШП зі складу в експлуатацію структурним підрозділам підприємства можна оформити за допомогою накладної вимоги на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів (форма № М-11). А от для документування операцій, пов'язаних із наявністю та рухом МШП в експлуатації, можна скористатися дозвільною нормою п. 2.7 Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженого наказом Мінфіну від 24.05.95 р. № 88. Вона дозволяє підприємству самостійно розробити прийнятні для нього форми первинних документів. За їх основу можна взяти ті ж типові. До речі, на користь оформлення самостійно розроблених первинних документів щодо обліку МШП висловився Держкомстат у листі від 05.12.2005 р. № 14/1-2-25/102. Опис призначених для обліку МШП типових форм та основні вимоги до їх складання наведено в таблиці 2.2.

Найменування первинного документа	Для чого призначено документ	Хто складає	Кількість примірників	Хто підписує
Картка обліку МШП (форма № МШП-2)	Для обліку виданих під розписку працівнику або бригадиру (для бригади) з роздавальної кладової цеху для тривалого користування	МШП, Комірник або працівника, який отримав МШП	на 1 прим.	працівник (бригадир) за кожен отриманий МШП; — комірник — засвідчує факт повернення МШП
Акт вибуття МШП (форма № МШП-4)	Для оформлення поломки та втрати МШП. Є підставою для складання акта на списання МШП (форма № МШП-8)	Майстер та начальник цеху (ділянки) на одного або декількох працівників	1 прим. або 2 прим. при розписується за полонці, псуванні та втраті МШП з вини працівника; один залишається в цеху (на дільниці), другий передається до бухгалтерії	працівник за розписується за МШП (втрату) МШП; — майстер; — начальник цеху (дільниці); — бухгалтер; — комірник
Особова картка обліку спецодягу, спецвзуття та запобіжних засобів (форма № МШП-6)	Для обліку спецодягу, спецвзуття та запобіжних засобів, які видаються працівникам в індивідуальне користування за встановленими нормами	Комірник, який видав МШП	1 прим.	— начальник ВТБ; — бухгалтер; — начальник цеху; — працівник при отриманні та здаванні кожного МШП; — комірник
Відомість обліку видачі (повернення) спецодягу, спецвзуття та запобіжних пристроїв (форма № МШП-7)	Для обліку видачі спецодягу, спецвзуття та запобіжних засобів працівникам в індивідуальне користування за встановленими нормами	Комірник цеху окремо на видачу і на повернення спецодягу, спецвзуття та запобіжних засобів	2 прим.: один залишається у комірника, другий передається до бухгалтерії	— працівник при отриманні (здаванні) МШП; — матеріально відповідальна особа
Акт на списання МШП (форма № МШП-8)	Для оформлення списання морально застарілих, зношених і непридатних для подальшого використання МШП і здавання їх до кофори для утилізації	Комісія на підставі разових актів вибуття МШП (форма № МШП-4)	1 прим.	— члени комісії із зазначенням посад і розшифровкою підпису; — комірник — керівник

2.3. Аналіз фінансових результатів ДП «Заріченський лісгосп»

В умовах ринкової економіки підприємство здійснює свою виробничо-торгівельну діяльність з метою отримання прибутку. Аналіз господарської діяльності дозволяє врахувати загальні закономірності і тенденції розвитку

економіки, а також прояви загальних, специфічних і окремих економічних законів в практиці конкретного підприємства, своєчасно виявити тенденції змін (і можливості підвищення ефективності виробництва. Завдяки сучасним методам економічних досліджень, методиці системного, комплексного фінансового аналізу, він дозволяє точно, своєчасно, всебічно оцінити результати господарської діяльності підприємства.

Основною метою аналізу фінансових результатів будь якого підприємства є розробка і обґрунтування управлінських рішень, направлених на підвищення ефективності діяльності господарюючого суб'єкта.

Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства передбачає дослідження динаміки та структури фінансових результатів його діяльності, дає змогу визначити чинники, що вплинули на формування величини чистого прибутку або збитку підприємства, і є важливою складовою частиною механізму управління позитивним фінансовим результатом підприємства.

Проведемо аналіз фінансових результатів ДП «Зарічненський лісгосп» в таблиці 2.3.

Дані таблиці 2.3 свідчать про зменшення чистого доходу (виручки) від реалізації продукції в 2020р. чистий дохід (виручка) від реалізації продукції зменшився в порівнянні з 2018р. на 24034 тис. грн. (28,77%) і становить 59490 тис. грн. Дане зменшення відбулося внаслідок зменшення випуску та реалізації продукції у звітному році у порівнянні з попереднім. Відповідно зменшилась собівартість реалізованої продукції в 2020р. порівняно з 2018р. на 20768 тис. грн. (30,10%) і становить 48231 тис. грн.

Таблиця 2.3

Аналіз фінансових результатів ДП «Зарічненський лісгосп»

Показник	Період, роки					Зміни за період			
	2018	2019	2020	(2019/2018)		(2020/2019)		(2020/2018)	
	тис. грн.	тис. грн.	тис. грн.	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції	83524	67710	59490	-15814	-18,93	-8220	-12,14	-24034	-28,77
Собівартість реалізованої продукції	68999	54838	48231	-14161	-20,52	-6607	-12,05	-20768	-30,10
Валовий прибуток	14525	12872	11259	-1653	-11,38	-1613	-12,58	-3266	-22,49
Інші операційні доходи	634	515	255	-119	-18,77	-260	-50,49	-379	-59,78
Адміністративні витрати	5986	5615	4935	-371	-6,20	-680	-12,11	-1051	-17,56
Витрати на збут	3504	3062	2740	-442	-12,61	-322	-10,52	-764	-21,80
Інші операційні витрати	1865	1779	1801	-86	-4,61	22	1,24	-64	-3,43
Прибуток від операційної діяльності	3804	2931	2038	-873	-22,95	-893	-30,47	-1766	-46,42
Інші доходи	68	88	69	20	29,41	-19	-21,59	1	1,47
Фінансові витрати	5	168	53	163	3260,00	-115	-68,45	48	960,00
Інші витрати	1280	1371	958	91	7,11	-413	-30,12	-322	-25,16
Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування	2586	1480	1096	-1106	-42,77	-384	-25,95	-1490	-57,62
Податок на прибуток	867	560	406	-307	-35,41	-154	-27,50	-461	-53,17
Чистий прибуток	1720	920	690	-800	-46,51	-230	-25,00	-1030	-59,88

Валовий прибуток від реалізації продукції зменшився в 2020р. порівняно з 2018р. на 3266 тис. грн. (22,49%) і становить 11259 тис. грн., що пояснюється більшими темпами зменшення собівартості продукції в порівнянні з темпами зниження чистого доходу від реалізації продукції. Також зменшились інші операційні доходи в 2020р. в порівнянні з 2018р. зменшились на 379 тис. грн. (59,78%) і становлять 255 тис. грн.

Прибуток від операційної діяльності зменшився в 2020р. порівняно з 2018р. на 1766 тис. грн. (46,42%) і становить 2038 тис. грн.

Також прибуток від звичайної діяльності до оподаткування в 2020р. зменшився порівняно з 2018р. на 1490 тис. грн. (57,62%) і становить 1096 тис. грн.

Здійснимо аналіз доходів ДП «Зарічненський лісгосп» в таблиці Б.2

Аналізуючи дані таблиці 2.2.2 можна зробити висновок, що доходи зменшились в 2019р. порівняно з 2018р. (84226 тис. грн.) на 15913 тис. грн. і

становлять 68313 тис. грн, в 2020р. зменшились порівняно з 2018р. на 24412 тис. грн., та порівняно з 2019р. на 8499 тис. грн. і становлять 59814 тис. грн.

Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) зменшився в 2019р. порівняно з 2018р. (-83624 тис. грн.) на 15814 тис. грн. і

становить 67710 тис. грн. В 2020р. порівняно з 2018р. чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) зменшився на 24034 тис. грн., а

порівняно з 2019р. зменшився на 8220 тис. грн.

За питомою вагою чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) протягом 2018-2020рр. збільшився на 0,292% і становить

99,46%.

Інші операційні доходи за питомою вагою зменшились в 2020р. порівняно з 2018р. на 0,326% і становлять 0,43%.

Всі доходи протягом 2018-2020рр. зменшились на 24412 тис. грн.

Аналіз витрат ДП «Зарічненський лісгосп» наведений в Додатку Б.3.

Важливим етапом аналізу витрат діяльності підприємства є аналіз структури витрат та її зміни. Визначивши склад витрат, які враховують у собівартості

виготовлення продукції, можна надати характеристику структури витрат. Структура витрат залежить від особливостей технологічного та організаційного

рівня підприємства, якості сировини, кваліфікації робітників і відповідного рівня оплати їх праці тощо. Оптимальна структура витрат сприяє підвищенню

конкурентоспроможності підприємства, тому так необхідно проводити аналіз динаміки показників ресурсноживання на основі структуризації витрат.

Оцінка тенденцій зміни витрат підприємства дає змогу оптимізувати

управлінську діяльність підприємства. Приклад аналізу структури витрат звичайної діяльності ДП «Заріченський лісгосп» за 2018-2020 роки наведено у таблиці 2.2.3 Дані якої свідчать про те, що найбільшу питому вагу всіх витрат ДП

«Заріченський лісгосп» в 2020р. становлять витрати на збут 41,22% (2740 тис.

грн.).

Інші операційні витрати становлять 27,09% (1801 тис. грн.), інші витрати 14,417% (958 тис. грн.).

Таблиця 2.4.

Аналіз рентабельності ДП «Заріченський лісгосп», %

№	Показник	Роки			Відхилення		
		2018	2019	2020	(2019/2018)	(2020/2019)	(2020/2018)
1	Рентабельність активів за валовим прибутком	63,82	71,27	85,23	7,45	21,41	13,96
2	Рентабельність активів за прибутком від операційної діяльності	5,38	3,76	12,43	-1,62	7,05	8,67
3	Рентабельність активів за прибутком від звичайної діяльності	0,33	0,14	0,19	-0,19	-0,14	0,05
4	Рентабельність капіталу за чистим прибутком	0,33	0,14	0,19	-0,19	-0,14	0,05
5	Рентабельність власного капіталу за чистим прибутком	0,73	0,35	0,60	-0,38	-0,13	0,25
6	Рентабельність виробничих фондів за чистим прибутком (загальна рентабельність)	0,42	0,19	0,23	-0,23	-0,19	0,03
7	Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від реалізації	2,29	2,36	5,37	0,07	3,08	3,01
8	Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від операційної діяльності	2,24	1,47	4,58	-0,77	2,34	3,10
9	Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком	0,14	0,05	0,07	-0,08	-0,07	0,01

Показники рентабельності ДП «Заріченський лісгосп» наведені в таблиці 2.4.

Аналізуючи дані таблиці 2.4 спостерігаються незначні збільшення деяких показників рентабельності підприємства, зокрема збільшилась рентабельність активів за валовим прибутком в 2019р. порівняно з 2018р. (63,82%) на 7,45% і становить 71,27%, в 2020р. порівняно з 2018р. збільшилась на 21,41% та порівняно з 2019р. на 13,96% і становить 85,23%.

Рентабельність активів за прибутком від операційної діяльності в 2019р. порівняно з 2018р. (5,38%) зменшилась на 1,62% і становить 3,76%, в 2020р. вона збільшилась порівняно з 2018р. на 7,05% та порівняно з 2019р. на 8,67% і становить 12,43%.

Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від реалізації збільшилась в 2019р. порівняно з 2018р. (2,29%) на 0,07% і становить 2,36%, в 2020р. порівняно з 2018р. на 3,08% та порівняно з 2019р. на 3,01% і становить 5,37%.

Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від операційної діяльності в 2019р. порівняно з 2018р. (2,24%) зменшилась на 0,77% і становить 1,47%, але збільшилась в 2020р. порівняно з 2018р. на 2,34% та порівняно з 2019р. на 3,10% і становить 4,58%. Що свідчить про покращення ефективності операційної діяльності, інвестиційної та фінансової діяльності.

Проте відбулося і зменшення таких показників як рентабельність активів за прибутком від звичайної діяльності. Рентабельність активів за прибутком від звичайної діяльності зменшилась порівняно з 2018р. (0,33%) на 0,19% і становить 0,14%, в 2020р. відносно 2018р. на 0,14%, але збільшилась відносно 2019р. на 0,05% і становить 0,19%.

Рентабельність капіталу за чистим прибутком в 2019р. порівняно з 2018р. (0,33%) зменшилась на 0,19% і становить 0,14%, в 2020р. порівняно з 2018р. на 0,14%, але збільшилась порівняно з 2019р. на 0,05% і становить 0,19%.

Рентабельність власного капіталу за чистим прибутком зменшилась в 2019р. порівняно з 2018р. (0,73%) на 0,38% і становить 0,35%, в 2020р. порівняно з 2018р. на 0,13%, але збільшилась відносно 2019р. на 0,25% і становить 0,60%.

Рентабельність виробничих фондів за чистим прибутком (загальна рентабельність) зменшилась в 2019р. порівняно з 2018р. (0,42%) на 0,23% і становить 0,19%, в 2020р. відносно 2018р. на 0,19%, але збільшилась відносно 2019р. на 0,03% і становить 0,23%.

Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком зменшилась в 2019р. порівняно з 2018р. (0,14%) на 0,08% і становить 0,05%, в 2020р.

порівняно з 2018р. на 0,07%, але збільшилась порівняно з 2019р. на 0,01% і становить 0,07%.

2.4 Оцінка фінансового стану ДП «Заріченський лісгосп»

В ринковій економіці фінансова стійкість виступає головною умовою життєдіяльності і основою стабільності стану підприємства.

Необхідно щоб фінансова стійкість підприємства характеризувалася таким станом фінансових ресурсів, який відповідав би потребам ринку і в той же час повинен задовольняти потреби розвитку підприємства. Значення і сутність фінансової стійкості яскраво відображаються в її показниках.

Здійсимо аналіз відносних показників фінансової стійкості ДП «Заріченський лісгосп» в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5.

Аналіз відносних показників фінансової стійкості ДП «Заріченський лісгосп»

№ п/п	Показник	Роки			Відхилення (+,-)		
		2018	2019	2020	2019/2018	2020/2019	2020/2018
1	Коефіцієнт забезпечення запасів власними коштами	-0,23	-0,08	-0,15	0,15	-0,08	-0,07
2	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,17	-0,08	-0,11	0,08	0,06	-0,03
3	Коефіцієнт довгострокового залучення низькових коштів	0	0,05	0,44	0,05	0,44	0,39
4	Коефіцієнт стабільності структури оборотних коштів	-0,18	-0,07	-0,09	0,12	0,09	-0,03
5	Коефіцієнт виробничих фондів	0,78	0,71	0,82	-0,06	-0,04	0,11
6	Індекс постійного активу	1,33	1,28	2,03	-0,05	0,70	0,76
7	Коефіцієнт накопичення амортизації	0,50	0,52	0,42	0,02	-0,08	-0,10
8	Коефіцієнт реальної вартості основних засобів	0,59	0,49	0,62	-0,10	0,03	0,13
9	Коефіцієнт мобільності	0,68	0,97	0,58	0,30	-0,1	-0,40

Виходячи з даних таблиці 2.5, можна зробити висновок, що на за останні роки майже всі показники фінансової стійкості значно збільшилися.

Коефіцієнт забезпечення запасів власними коштами збільшився в 2019р. порівняно з 2018р. (-0,23) на 0,15 і становить -0,08, в 2020р. він збільшився порівняно з 2018р. на 0,08 проте зменшився порівняно з 2019р. на 0,07 і становить в 2020р. -0,15.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу збільшився в 2019р. порівняно з 2018р. (-0,17) на 0,08 і становить -0,08, в 2020р. він збільшився порівняно з 2018р. на 0,06, але зменшився порівняно з 2019р. на 0,03 і в 2020р. становить -0,11.

Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів в 2018р. дорівнював нулю, в 2019р. становив 0,05, в 2020р. 0,44. Звідси в 2020р. коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів збільшився порівняно з попереднім 2019р. на 0,39.

Коефіцієнт стабільності структури оборотних коштів збільшився в 2019р. порівняно з 2018р. (-0,18) на 0,12 і становить -0,07, в 2020р. збільшився порівняно з 2018р. на 0,09, та зменшився порівняно з 2019р. на 0,03 і становить -0,09.

Коефіцієнт виробничих фондів в 2019р. порівняно з 2018р. (0,78) зменшився на 0,06 і становить 0,71, проте він збільшився вже в 2020р. порівняно з 2018р. на 0,04 та порівняно з 2019р. на 0,11 і становить 0,82.

Індекс постійного активу в 2019р. порівняно з 2018р. (1,33) зменшився на 0,05 і становить 1,28, але збільшився в 2020р. порівняно з 2018р. на 0,70 та порівняно з 2019р. на 0,76 і становить 2,03.

Коефіцієнт реальної вартості основних засобів в 2019р. порівняно з 2018р. (0,59) зменшився на 0,10 і становить 0,49, але в 2020р. він збільшився порівняно з 2018р. на 0,03 та порівняно з 2019р. на 0,13 і становить 0,62.

Коефіцієнт накопичення амортизації хоч і збільшився в 2019р. порівняно з 2018р. (0,50) на 0,02 і становить 0,52, але зменшився в 2020р.

Коефіцієнт мобільності також в 2019р. порівняно з 2018р. (0,68) збільшився на 0,30 і становить 0,97, але в 2020р. він зменшився. В 2020р. порівняно з 2018р. зменшився на 0,1, порівняно з 2019р. на 0,40 і становить 0,58.

Збільшення майже всіх відносних показників фінансової стійкості є позитивною тенденцією і свідчить про покращення використання основного та оборотного капіталу підприємства та підвищення фінансової стійкості. Підприємству і надалі необхідно проводити спрямовані дії на зменшення запасів

і затрат, поповнення власних оборотних коштів та прискорення обертання капіталу в поточних активах, які призведуть до підвищення фінансової стійкості.

Підприємство може бути ліквідним в більшій або меншій мірі, або у нього взагалі може бути відсутня ліквідність. Для оцінки реального ступеня ліквідності підприємства спочатку необхідно здійснити аналіз ліквідності балансу.

Проведемо аналіз показників ліквідності ДП «Заріченський лісгосп» в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6.
Аналіз показників ліквідності ДП «Заріченський лісгосп»

Показник	Норматив	Роки			Відхилення (+,-)		
		2018	2019	2020	(2019/ 2018)	(2020/ 2019)	(2020/ 2018)
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	>0,2-0,36	0,024	0,0026	0,0023	-0,0218	-0,0221	-0,00031
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,0-2,0	0,148	0,1346	0,3267	-0,0336	0,15851	0,19211
Коефіцієнт покриття	1,5-2,5	0,825	0,9377	0,9144	0,09256	0,06932	-0,02325
Коефіцієнт критичної ліквідності	0,7-0,8	0,148	0,1346	0,3267	-0,0336	0,15851	0,19211

Як видно з таблиці 2.6., майже всі показники мали позитивну динаміку підвищення. Коефіцієнт швидкої ліквідності в 2019р. порівняно з 2018р. (0,148) зменшився на 0,0336 і становить 0,1346, але в 2020р. він збільшився порівняно з 2018р. на 0,15851 та порівняно з 2019р. на 0,19211 і становить 0,3267.

Коефіцієнт покриття збільшився в 2019р. порівняно з 2018р. (0,825) на 0,09256 і становить 0,9377, в 2020р. він збільшився порівняно з 2018р. на 0,06932, але зменшився порівняно з 2019р. на 0,02325 і становить 0,9144.

Коефіцієнт критичної ліквідності в 2019р. порівняно з 2018р. (0,148) зменшився на 0,0336 і становить 0,1346, але вже в 2020р. він збільшився порівняно з 2018р. на 0,15851 та порівняно з 2019р. на 0,19211 і становить 0,3267. Лише коефіцієнт абсолютної ліквідності зменшився в 2019р. порівняно з 2018р. (0,024) на 0,0218 і становить 0,0026, в 2020р. порівняно з 2018р. зменшився на 0,0221 та порівняно з 2019р. на 0,00031 і становить 0,0023.

Що свідчить про підвищення рівня ліквідності підприємства. Але необхідно зазначити, що всі коефіцієнти ліквідності мають набагато нижчі значення в порівнянні з нормативними. Отже, керівництву підприємства необхідно тримати курс на підвищення ліквідності підприємства.

2.5. Автоматизація обліку операцій з МШП

Проблема автоматизації облікової роботи на підприємстві тісно пов'язана з формуванням інформації для прийняття глобальних і локальних напрямків діяльності, розробки пропозицій по встановленню вдихлень і коригуванні роботи, прогнозування обраної політики підприємства на більш новому постіндустріальному рівні. Використання комп'ютерної техніки при автоматизації обліку дає змогу підвищити рівень ефективності управління підприємством і тим самим збільшити ефективність діяльності всього процесу діяльності підприємства. Зокрема, автоматизація обліку основних засобів дає змогу зменшити кількість і рутинність таких видів робіт як підрахунок ефективності використання цих засобів, дотримання строків поновлення і ремонтів засобів виробництва.

Для ведення облік бухгалтерія ДП «Зарічненській лісгосп» використовує програмний продукт фірми 1С - «1С Підприємство – Бухгалтерський облік для лісових господарств України» версія 8.3.

Облік наявності і руху малоцінних і швидкозношуваних предметів (МШП), що належать підприємству, в вищезазначеному програмному продукті ведеться в типовій конфігурації на рахунку 22 «Малоцінні і швидкозношувані предмети» в розрізі місць їх зберігання, найменувань, видів і партій, рис. 2.1.

N	МВО	Малоцінний актив	Призначення вико...	Кількість	Од.	Рахунок	Податкове приз
1	Дема Іван Богдан...	Мишка	Мишка	1,000	шт	221	Обл. НДС

Рис.2.1 Передача МШП в експлуатацію в прикладних програмах

Надходження і прибуткування МШП на склад підприємства за обліковими цінами може бути оформлено документами «Прибуткова накладна» і «Авансовий звіт».

Для оформлення операцій передачі в експлуатацію придбаних МШП в програмі передбачений документ «Введення в експлуатацію».

Нагадаємо, що при передачі оборотних МШП в експлуатацію вони списуються з балансу з подальшою організацією оперативного обліку за місцями експлуатації та за відповідальними особами протягом терміну фактичного використання цих предметів.

У показниках електронної форми потрібно вибрати опцію «Ведення в експлуатацію МШП» і вказати МВО, в підзвіті якої вони будуть знаходитися. Також можна вибрати бухгалтерський рахунок і статтю витрат, на яку буде списана облікова вартість МШП при проведенні документа.

В табличній частині вказується: партія, по якій буде виконане списання; кількість МШП; одиниця виміру; коефіцієнт перерахування для обраної одиниці виміру; ціна МШП без ПДВ; сума без ПДВ.

Для відображення в обліку операцій по списанню МШП внаслідок втрати ними свого виробничого призначення чи нормального зносу в програмі передбачений документ «Списання МШП».

В заголовній частині документу вибором з довідника «Місця зберігання» необхідно тільки вказати місце зберігання МШП (склад чи МВО), що вибувають.

У табличній частині вводиться перелік МШП, які списуються із зазначенням партій, по яких буде зроблено списання кількості й облікової ціни одиниці, що списується.

При проведенні документу МШП списується з оперативного обліку.

Висновки до розділу 2

На ДП «Зарічненський лісгосп» протягом 2018 – 2020 рр. відбулися деякі зміни в фінансовому стані. Майже всі показники фінансової діяльності в даний період знизились, що є негативною тенденцією. Фінансові результати також погіршились, адже зменшились доходи, а також прибуток. Всі доходи протягом 2018-2020 рр. зменшились внаслідок зменшення рахунок чистого доходу (виручки) від реалізації продукції. Проте зменшились і витрати, зокрема витрати на збут, інші операційні витрати, інші витрати, а також податок на прибуток від звичайної діяльності.

Протягом даних років зменшився дохід (виручка) від реалізації продукції (робіт, послуг) за рахунок зменшення випуску та реалізації продукції у звітному році у порівнянні з попередніми. Також зменшилась собівартість реалізованої продукції, валовий прибуток, прибуток від операційної діяльності, прибуток від звичайної діяльності. Зменшились фінансові витрати, інші витрати.

На підприємстві фінансова стійкість дуже порушена, проте стан фінансової стійкості поступово дещо покращується. Оскільки збільшилась наявність

власних оборотних коштів, наявність власних і довгострокових позикових джерел формування запасів і затрат, загальна величина основних джерел формування запасів і затрат, надлишок (нестача) власних і довгострокових

позикових джерел формування запасів і затрат А також збільшився надлишок

загальної величини основних джерел формування запасів.

Збільшення майже всіх відносних показників фінансової стійкості є позитивною тенденцією і свідчить про покращення використання основного та

оборотного капіталу підприємства та підвищення фінансової стійкості. Проте

дані показники все ще дуже маленькі, а подекуди навіть від'ємні, тому

підприємству і надалі необхідно проводити спрямовані дії на зменшення запасів

і затрат, поповнення власних оборотних коштів та прискорення обертання

капіталу в поточних активах, які призведуть до підвищення фінансової стійкості.

Ліквідність балансу ДП «Заріченський лісгосп» порушена. За останні роки

найбільш строківі зобов'язання значно перевищували суму найбільш ліквідних

активів. Тобто підприємство не є абсолютно ліквідним. Також активи, що важко

реалізуються, значно перевищують суму постійних пасивів. Позитивним

моментом є те, що швидко реалізовані активи перевищують суму

короткострокових пасивів. Відповідно за останні роки, тобто по даних позиціях

баланс підприємства є ліквідним.

Майже всі показники ліквідності мали позитивну динаміку підвищення. Що

свідчить про підвищення рівня ліквідності підприємства. Але необхідно

зазначити, що всі коефіцієнти ліквідності мають набагато нижчі значення в

порівнянні з нормативними. Отже, керівництву підприємства необхідно тримати

курс на підвищення ліквідності підприємства.

РОЗДІЛ 3

КОНТРОЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА АНАЛІЗ МАЛОЦІННИХ ТА ШВИДКОЗНОШУВАНИХ ПРЕДМЕТІВ МШП

3.1. Методичні прийоми контролю та процедури отримання аудиторських доказів щодо достовірності обліку МШП

Важке місце в організації виробничого процесу займає контроль за виробничими запасами. Головним завданням якого є встановлення достовірності первинних даних, наявності й руху виробничих запасів, повноти і своєчасності відображення у первинних документах та регістрах бухгалтерського обліку, у разі виявленні крадіжок встановлення винних осіб.

Об'єктами контролю виробничих запасів є:

- 1) кількісне та якісне приймання запасів від постачальників, а також при внутрішньому переміщенні в міжпеховому напрямку, між матеріально відповідальними особами, складами та виробництвом;
- 2) умови зберігання запасів і закріплення матеріальної відповідальності;
- 3) норми витрат сировини і матеріалів на виробництво та їх дотримання;
- 4) МШП, їх використання та цілісність;
- 5) первинна документація з обліку запасів досліджується в частині достовірності відображених у ній господарських операцій;
- 6) бухгалтерський облік та звітність вивчаються в частині достовірності даних щодо залишків та руху виробничих запасів, відображених у них;
- 7) примітки до фінансової звітності;
- 8) брак та пошкодження запасів;
- 9) недостача цінностей та шкода, виявлені при інвентаризації, їх обґрунтованість та відповідальні особи

Одним із способів контролю за виробничими запасами вважається інвентаризація. Основною метою якої є виявлення наявності та оцінка стану об'єкта, що перевіряється, виявлення відхилень від нормативних, облікових, планових та інших характеристик.

Аудиторські докази - це дані, отримані аудитором в процесі формування висновків, на яких ґрунтується аудиторський висновок.

Аудиторські докази включають первинні документи і звіти, які є основою для підготовки фінансової звітності, а також підтверджену інформацію з інших джерел.

Аудиторські докази можна установити за такими документами:

- установчими документами;
- господарськими операціями сфери заготівлі;
- господарськими операціями сфери виробництва;
- господарськими операціями сфери збуту;
- інформації адміністративно-управлінського персоналу;
- довідками, розрахунками;
- іншими даними перевірок.

До об'єктів аудиторських перевірок для встановлення доказів можна віднести:

- дані про виробничий напрям діяльності замовника;
- дані про законність утворення підприємства;
- результати виробничої та фінансово-господарської діяльності підприємств;
- стан розрахункових операцій;
- стан обліку активів та пасивів;
- стан обліку затрат праці та її оплати;
- стан розрахунків з бюджетом.

Аудитор може одержувати аудиторські докази шляхом проведення тестів контролю. Він повинен розглянути достатність та відповідність аудиторських доказів для підтвердження оціненого ризику контролю.

Якщо аудиторські докази неможливо одержати, аудитор повинен висловити умовно-позитивну думку або відмовитися від висловлювання думки.

До джерел аудиторських доказів можна віднести:

- структуру системи бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю;

порядок функціонування системи бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю;

- активи і пасиви підприємства (наявність, належність);

- факти, події (факт того, що була здійснена операція чи подія, пов'язана з підприємством у конкретний період);

- повнота відображення в обліку активів і пасивів;
- господарські операції;
- документи.

- Аудитор одержує аудиторські докази шляхом застосування ряду способів:

- перевірки - складається з вивчення бухгалтерських реєстрів, документів або матеріальних активів. Перевірка бухгалтерських реєстрів та документів надає аудиторські докази різного рівня надійності, залежно від

їхнього характеру і джерела отримання та ефективності засобів внутрішнього контролю підприємства. До трьох основних категорій документальних аудиторських доказів, які мають для аудитора різний рівень надійності, належать: документальні аудиторські докази, які створені третіми сторонами та утримуються ними; документальні аудиторські докази, які створені третіми сторонами та утримуються суб'єктом господарювання; документальні аудиторські докази, які створені та утримуються суб'єктом господарювання.

Перевірка матеріальних активів забезпечує надійні аудиторські докази стосовно їх наявності, але не завжди стосовно права власності на них та правильності відображення їх вартості.

- спостереження - полягає в спостереженні процесу або процедури, яка виконується іншими особами.

- запиту і підтвердження - опитування полягає у пошуку інформації, котру можна отримати від обізнаних осіб підприємства або поза його межами. Опитування можуть варіювати від формальних письмових запитів, адресованих третім особам, до неформального усного опитування працівників підприємства. Відповіді на опитування можуть

дати аудитору інформацію, якою він раніше не володів, або підтверджувальні аудиторські докази. Підтвердження полягає в отриманні аудиторами підтверджувальної інформації, яка міститься в бухгалтерських реєстрах.

- обчислення (підрахунку) - полягає у перевірці арифметичної точності первинних документів та реєстрів обліку або у самостійному проведенні підрахунків.
- аналітичних процедур - полягають в аналізі найважливіших показників і співвідношень, включаючи підсумкове дослідження відхилень і взаємозв'язків, котрі суперечать іншій інформації, що стосується цієї справи, або відхиляються від показників, які очікуються.

Аудитор повинен бути впевнений, що при перевірці він обрав правильний перелік вибраних процедур. На висновки проведеного аудиту і підтвердження виявлених порушень може вплинути весь організаційний процес перевірки.

При виявленні обману та помилок аудитор може застосовувати (при перевірці) різноманітні процедури. Це в першу чергу залежить від тематики перевірки.

Аналітичні процедури застосовуються на етапах аудиторської перевірки планування.

Згідно МСА 520 "Аналітичні процедури" аналітичні процедури - це процедури, що передбачають аналіз важливих фінансових показників та тенденцій з подальшим вивченням відхилень та взаємозв'язків, які суперечать іншій відповідній інформації або відхиляються від прогнозованих сум.

При виявленні значних відхилень або взаємозв'язків, які суперечать іншій відповідній інформації або відрізняються від прогнозованих сум, аудитор повинен провести дослідження та одержати відповідні пояснення й підтверджувальні докази.

3.2. Методика аналізу малоцінних та швидкозношуваних предметів

НУБІП України

Визначення МШП, що містяться в НП(С)БО 9 звучить так: “До складу запасів відносяться малоцінні та швидкозношувані предмети, що

використовуються протягом не більш одного року чи нормального

НУБІП України

операційного циклу, якщо він перевищує один рік. Під операційним циклом розуміється проміжок часу між придбанням запасів для здійснення діяльності й одержанням засобів від реалізації зробленої з таких запасів продукції чи товарів і послуг”.

НУБІП України

У визначенні МШП, приведеному в НП(С)БО 9, відсутній вартісний критерій і немає посилання ні на який перелік предметів, в ньому передбачено тільки один критерій при віднесенні предметів праці до складу МШП, а саме: предмети повинні використовуватися протягом не більш одного року.

НУБІП України

Введення НП(С)БО дозволило підприємствам самостійно вирішувати куди відносити предмети праці до складу МШП чи МНМА саме тих предметів, які відповідають вищезгаданому критерію. І, зважаючи що даний метод до зарахування предметів до складу МШП без встановленого вартісного

обмеження є незвичним, з економічної точки зору він повністю обґрунтований:

НУБІП України

на двох різних підприємствах один і той самий предмет може знаходитися в використанні протягом різних періодів і, отже, може бути зарахований до різних видів активів.

НУБІП України

В НП(С)БО 9 “Запаси” дається тільки загальне визначення терміну “запаси”, але їх сутність і структура не розглядається. Що стосується статті

“виробничі запаси”, які визначені в НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», то в ньому показується вартість запасів сировини, палива, основних і допоміжних матеріалів, покупних напівфабрикатів і комплектуючих виробів

НУБІП України

та інших матеріалів, призначених для використання в ході нормального операційного циклу. Але в Балансі відсутні позиції для відображення МШП.

Незважаючи на те, що в НП(С)БО 9 зазначено, що малоцінні та швидкозношувані предмети входять до складу запасів, але в обліку вони виділені, як і інші види запасів окремо і їх облік ведеться на рахунку 22 “МШП”.

Тому доцільним було б і в Балансі (ф.1) виділити окрему статтю для відображення в ній інформації по МШП, що логічно визначено в НП(С)БО 9.

Включення в Баланс (ф.1) до статті “Виробничі запаси” вартості МШП поперше явно не узгоджується з НП(С)БО 9, де МШП відокремлені від

виробничих запасів, а по-друге, що більш важливо, в Балансі в статті “Виробничі запаси” разом показана інформація не тільки про виробничі запаси, але і про МШП, які за економічним змістом не можна ототожнювати з

виробничими запасами. Тому включення МШП до статті “Виробничі запаси” в Балансі (ф.1) не можна вважати обґрунтованим, оскільки зміст статті “Виробничі запаси” не розкриває інформації про їх фактичний стан.

Незважаючи на те, що протягом останніх років в нашій країні було проведено значну роботу з реформування системи бухгалтерського обліку, так

і не створено єдиної універсальної методології обліку операцій із МШП, оскільки різні вчені і науковці пропонують різне її трактування, виділяють певні свої особливості, закономірності і порядок його проведення.

На сьогодні проблема прозорості, достовірності і повного фінансової звітності та даних обліку залишається актуальною. Здебільшого це зумовлено

небажанням керівництва підприємств розкривати у фінансових звітах достовірну інформацію з метою уникнення податків і виплати дивідендів чи укриття факту розбазарювання капіталу інвесторів.

Правильна організація аналітичного обліку є не менш важливою проблемою аналізу МШП.

Одним з найосновніших напрямків усунення даних проблем та порушень є визначення основних способів організації обліку.

Основна проблема пов’язана з відображенням у бухгалтерському обліку інформацію про наявність і рух МШП, полягає у визначенні його вартісної межі.

Друга проблема є наслідком першої і зводиться до оптимізації бухгалтерського обліку операцій про наявність і рух МШП. Прийняття Національного положення (стандарту), яким були б встановлені методологічні

принципи формування в обліку інформації про МШП зі строком корисного використання більше року, не передбачається. Тому розробку методології обліку МШП доводиться провадити підприємствам самотійно виходячи з положень НП(С)БО 9, Плану рахунків та Інструкцій.

Наявність певних розбіжностей у різних нормативних документах та наукових джерелах, зокрема, щодо класифікації МШП, їх оцінки, віднесення того чи іншого активу до МШП і т.д. вказують на наявність проблем, які не під силу вирішувати окремому працівнику або службі (бухгалтерії) підприємства.

У зв'язку з цим для оперативного вирішення проблем, пов'язаних із використанням та обліком запасів, на підприємстві доцільно створити спеціальну, постійно діючу комісію, яку можна назвати „експертна комісія по запасам”. До її складу необхідно включати керівників або провідних фахівців функціональних підрозділів заводу. В разі потреби до участі в роботі комісії слід запрошувати консультантів, аудиторів, експертів з інших організацій.

Основними функціями, які має виконувати експертна комісія стосовно МШП та напівфабрикатів, є:

- розгляд пропозицій (документів) щодо придбання або самотійного створення відповідних об'єктів МШП чи напівфабрикатів;
- складання проектів угод на придбання МШП;
- оцінка МШП під час їх придбання та реалізації;
- інформування керівництва підприємства про необхідність придбання певних об'єктів МШП;
- проведення інвентаризації МШП та напівфабрикатів та здійснення контролю за їх використанням;
- оформлення первинної облікової та іншої документації з питань, пов'язаних з придбанням, переміщенням, продажем, передаванням та використанням МШП та напівфабрикатів, а також інші функції.

Для покращення обліку МШП та напівфабрикатів на підприємстві треба застосувати такі заходи:

- затвердити графік документообігу;

- організувати аналітичний облік по господарському інвентарю;
 - дотримуватися вимог щодо оформлення документів, тобто вказувати всі необхідні реквізити;

- якнайшвидше закінчити перехід на нову комп'ютерну програму

автоматизації бухгалтерського обліку.

Для удосконалення даного обліку підприємство може також здійснити бюджетне планування. Обов'язковою складовою бюджетного плану є план

надходження і використання МШП та напівфабрикатів, раціональність складання якого є запорукою успішного досягнення мети. Доцільність

складання бюджетного плану полягає в тому, що "фізичний" рух щодо надходження і використання МШП та напівфабрикатів безпосередньо впливає на забезпечення безперебійного виробничого процесу, а "вартісний" рух, тобто

грошові кошти, які задіяні в цьому русі, має значення для передбачення і

розрахунку грошових потоків підприємства. Одночасно складання окремого бюджетного плану для витрат на придбання та зберігання МШП та напівфабрикатів дає змогу здійснювати постійний контроль за цими витратами,

що сприяє оперативному коригуванню непередбачуваних ситуацій. Даний

бюджет дає змогу наочно проаналізувати витрати по окремому виду МШП чи напівфабрикатів та по цеху, що сприяє своєчасному прийнятті ефективних

управлінських рішень. Складання бюджетного плану використання МШП та напівфабрикатів, який ґрунтується на прийнятій підприємством оцінці обліку

цих запасів у цінах відпуску у виробництво дасть можливість отримати

реальніший бюджетний план доходів і видатків грошових коштів. Також

складання зазначеного бюджетного плану сприятиме уникненню непередбачуваних, тобто незапланованих видатків грошових коштів і

відповідно додаткових витрат.

Що стосується шляхів вдосконалення ведення обліку та аналізу, то особливу увагу слід приділити раціоналізації системи контролю за

збереженням МШП та напівфабрикатів. Даний контроль здійснюють такими методами:

1) через систему матеріальної відповідальності - укладанням договорів з працівниками, які мають доступ та оформляють документи, пов'язані з рухом матеріальних цінностей;

2) документальне оформлення всіх операцій руху матеріальних цінностей (прийняття, випуск, списання);

3) затвердження окремим наказом посадового списку осіб, що мають право підписувати документи з прийняття, випуску та списання матеріальних цінностей;

4) налагодження складського господарства;

5) проведення інвентаризацій.

Таким чином, бухгалтер має можливість уважно стежити за рухом і зберіганням матеріальних цінностей, так як основою такого контролю є первинна документація.

В умовах переходу підприємства до ринку значно зростає роль бухгалтерського обліку як найважливішого засобу одержання повної і достовірної інформації про майно підприємства і його зобов'язань та своєчасного доведення цих зведень до користувачів. У зв'язку з розширенням прав підприємств в області постановки і ведення бухгалтерського обліку перед бухгалтерськими службами виникає проблема оптимальної організації обліку різних об'єктів: основних засобів, нематеріальних активів, запасів, процесів виробництва і реалізації, розрахунків, капітальних і фінансових вкладень і ін.

Принципи формування в обліку інформації про МШП і напівфабрикати та розкриття її у фінансовій звітності встановлено НПСБО 9 "Запаси", затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 року №246.

При відпуску МШП та напівфабрикатів у виробництво, продажі та іншому вибутті оцінка їх здійснюється за такими методами: ідентифікованої собівартості одиниці запасів, середньозваженої собівартості, ФФО, нормативних витрат та ціни продаж. Для всіх одиниць бухгалтерського обліку

запасів, що мають однакове призначення повинен застосовуватися лише один з наведених методів.

3.3. Шляхи вдосконалення обліку МШП на ДП «Заріченський лісгосп»

В умовах безперервного реформування системи бухгалтерського обліку, нестабільності нормативної бази в Україні, питання обліку надходження і використання малоцінних і швидкозношуваних предметів набуває все більшого значення. Для ДП «Заріченський лісгосп», яке займається лісовідновленням, питання своєчасного та правильного обліку МШП є особливо актуальним. Раціональне використання МШП зменшує матеріальні витрати на виробництво, зменшує її собівартість і сприяє підвищенню прибутків.

Малоцінні та швидкозношувані предмети займають особливе місце у складі майна та домінуючі позиції у структурі витрат підприємства у сфері діяльності, при визначенні результатів господарської діяльності та при висвітленні інформації про його фінансовий стан. Тому доцільним було б введення окремого НП(С)БО, де зазначалися б основні методологічні принципи формування в обліку інформації про малоцінні засоби, їх оцінка, визнання, класифікація, критерії віднесення, в тому числі вартісні, до того чи іншого виду активів з орієнтованим переліком предметів, при цьому, норми бухгалтерського і податкового обліку повинні бути максимально наближені. Єдиний шлях вирішення всіх раніше поставлених проблемних питань з обліку МШП – формування єдиної, цілісної методології обліку.

Також важливим фактором в обліку МШП є оптимізація облікового процесу, що досягається завдяки автоматизації бухгалтерського обліку.

Першочерговими завданнями автоматизації бухгалтерського обліку є раціоналізація технологій обробки облікової інформації і зниження її трудомісткості. Для того, щоб бухгалтер був «на одній нозі» з процесом модернізації, застосовуючи комп'ютерну обробку облікових даних, необхідно

постійно слідкувати за ринком пакетів бухгалтерських програм, які, в свою чергу, постійно змінюються. Це пояснюється рядом причин:

По-перше, застарілі програми поставляються з новим обладнанням.

Сучасні технології, більш потужні процесори, швидкість передачі даних - все це

створює потребу в нових додатках, які здатні ефективно використовувати нові можливості комп'ютера. З часом також зростає складність програм, а отже, збільшується можливість їх неправильної роботи і проявляється в процесі

функціонування. Іноді вимоги до типу, формату чи кількості вхідних (вихідних)

даних змінюються, інколи користувальницький інтерфейс не задовольняє програмний інтерфейс тощо. Це підштовхує розробників випускати нові, переглянуті версії програм.

По-друге, незалежно від того, наскільки хороша бухгалтерська програма,

вона більше підходить для окремих організацій і для вирішення певного кола

завдань. Зрозуміло, що в комерційну, бюджетної чи виробничої компанії бухгалтерський облік працює по-різному, тому програми автоматизації слід використовувати по-різному. І якщо компанія зростає, з'являються нові сфери

діяльності (наприклад, роздрібна торгівля та оптова торгівля), то програма

повинна рости і розвиватися. Крім того, кожен бухгалтер вибирає програму, яка

б не тільки відповідала його професійним потребам, а й була б цікава

безпосередньо користувачеві. Тому успіх програми також залежить від того,

який підхід розробив програміст при його створенні, як він подбав про простоту

роботи з нею, гнучкості її налагодження, сумісності з операційними системами

інших програм.

І по-третє, необхідно визначити вплив постійних змін в методології бухгалтерського обліку та податкового законодавства, які відбулися в країні за

останній час

Висновки до розділу 3

На сьогодні облік МШП регулюється НП(с)БО обліку 9 «Запаси», згідно з яким малоцінні та швидкозношувані предмети використовуються протягом не більше одного року, або нормального операційного циклу. Таким чином, для

віднесення предметів до МШП використовується один критерій – термін їх служби. Предмети терміном служби більше року до МШП, що враховуються у складі запасів, не відносяться.

Докладно склад малоцінних та швидкозношуваних предметів визначено в Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. До малоцінних та швидкозношуваних предметів належать предмети, такі як інструменти, господарський інвентар, спеціальне оснащення, спеціальний одяг та інші.

В процесі вивчення організації і методології бухгалтерського обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів на базовому підприємстві встановлено, що бухгалтерський облік МШП організований згідно до вимог чинного законодавства.

На даному етапі керівництву підприємства важливо усвідомити, яку величезну роль відіграє удосконалення облікового процесу взагалі та, зокрема, обліку МШП для правильного оперативного управління діяльністю підприємства.

ВИСНОВКИ

Виходячи з аналізу показників фінансового стану ДП «Заріченський лісгосп», можна зробити висновок, що за останні роки майже всі показники

фінансового стану значно зменшилися.

Зменшення майже всіх відносних показників фінансового стану є негативною тенденцією і свідчить про погіршення використання основного та оборотного капіталу підприємства та зниження фінансової стійкості.

Підприємству необхідно проводити спрямовані дії на зменшення запасів і затрат, поповнення власних оборотних коштів та прискорення обертання капіталу в поточних активах, які призведуть до підвищення фінансової стійкості.

Ліквідність балансу ДП «Заріченський лісгосп» порушена. За останні роки найбільш строкові зобов'язання значно перевищували суму найбільш

ліквідних активів. Тобто підприємство не є абсолютно ліквідним. Також активи, що важко реалізуються, значно перевищують суму постійних пасивів.

Позитивним моментом є те, що швидко реалізовані активи перевищують суму короткострокових пасивів та повільно реалізовані активи перевищують суму

довгострокових пасивів відповідно за останні роки, тобто по даних позиціях баланс підприємства є ліквідним. Майже всі показники мали негативну динаміку зниження.

Разом з тим варто зазначити, що всі показники фінансово-майнового стану ДП «Заріченський лісгосп» мають набагато нижчі значення в порівнянні з нормативними.

Дослідивши і вивчивши питання організації обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів я можу зробити наступні висновки: малоцінні і швидкозношувані предмети становлять окрему групу оборотних засобів.

На основі проведеного дослідження законодавчих, нормативно-інструктивних документів, теоретичних підходів до організації обліку МПП у роботі, можна стверджувати, що для забезпечення ефективного виробництва необхідно вживати комплекс заходів щодо виявлення, кількісного вимірювання

та реалізації резервів забезпеченості виробничими запасами і МШЦ та ефективного їх використання. А для цього необхідно здійснювати систематичний облік та аналіз рівня та динаміки забезпеченості, а також

ефективності використання виробничих запасів та малоцінних

швидкозношуваних предметів на основі даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Саме в цьому полягає актуальність теми проведеного дослідження.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Артюх О.В., Бондар Г.В. Необоротні матеріальні активи: методичні аспекти аудиторської перевірки. Вісник Одеського національного економічного університету. 2017. Вип. 4, С. 259-260.

2. Бойцова М., Маханько О., Клиженко Я. Усе про облік запасів: 2-е вид., 2014. 160 с.

3. Бондар Ю. Робочі документи аудитора. Аудиторська вибірка: посібник. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агенство», 2017. 396 с.

4. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник. Житомир : Рута, 2011. 912 с.

5. Виноградова М.О., Жидасєва Л.І. Аудит: навч. посіб., 2014. 654 с.

6. Візиренко С. В. Удосконалення методики аудиту виробничих запасів. Сталий розвиток економіки, 2016. С. 209–213.

7. Власюк Г.В. Шляхи вдосконалення бухгалтерського обліку розрахунків з постачальниками. Держава та регіони. Сер.Економіка та підприємництво. 2015. № 5. С. 40–44.

8. Галустян А.В., Кононова О.С. Організаційні аспекти та методика внутрішнього аудиту виробничих запасів підприємства. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2017. Випуск 2 (07), С. 269-273.

9. Галушак І.Є. Загальна методика проведення аудиту запасів. Актуальні проблеми розвитку регіону. 2017. Вип. 13, С. 171-175.

10. Германчук Г.О., Палазюк В.М. І.В. Облік виробничих запасів: вітчизняний та міжнародні підходи: Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 3 (15) ч. 1. Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2017. С. 187-192.

11. Гордієнко Н.І., Харламова О.В., Мізік Ю.І., Конопліна О.О. Аудит: методика і організація : навч. посібник. Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова. 2017. 319 с.

12. Господарський кодекс України: Станом на 06.10.21 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення 10.09.2021).

13. Дерев'янюк С. І., Кузик Н. П., Олійник С. О., Саняйло О. М. Аудит : навч. 51 посіб. Київ : ЦУЛ, 2016. 380 с.

14. Дерев'янка С.І., Малівоцька О.В. Сучасні підходи до оцінки вибуття запасів: Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 3(11). Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2016. 286с. (с.70-78)

15. Задорожний З. В. Проблемні питання якості інформації бухгалтерського і управлінського обліку малоцінних активів. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2018. Вип. 1, С. 115—124.

16. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" поточна редакція — від 01.07.2021 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 13.09.2021).

17. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99р. №291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення 05.09.2021).

18. Кесарчук Г. С., Машика М. В. Облік МППТ: актуальні проблеми та шляхи вдосконалення. Науковий вісник Ужгородського університету : Серія: Економіка 2014. – Вип. 1 (42), С. 223-227.

19. Койдан К. Внутрішній аудит як дієвий спосіб запобігання шахрайству: актуальні шляхи виявлення та методи боротьби в межах організації. Журнал для професіоналів аудиторської справи «Аудитор України». 2016. №12 (253). 80 с.

20. Кужельний М.В., Калюга Є.В., Калюга В.О. Контроль фінансової діяльності та правильності її складання: навч.метод. посібник. Ніка-Центр, 2003. 240 с.

21. Кузнецова С. А. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: навч. посібник. Таврійський держ. агротехнологічний ун-т Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2008. 230 с.

22. Малоцінка буває різна, або МППТ і МНМА. Податки та бухгалтерський облік, № 61, Липень, 2018 URL: <https://balance.ua/news/post/oformlenie-operaciy->

52 s-mbr (дата звернення 09.09.2021).

23. Методичні рекомендації про застосування реєстрів бухгалтерського обліку. Наказ Міністерства фінансів №422 від 25.06.2003р. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0422201-03> (дата звернення 20.09.2021).

24. Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку «Загальні вимоги до фінансової звітності» URL:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення 13.09.2021).

25. Облік і аудит у питаннях та відповідях: навч. –метод. посіб./ Є.В. Калюга та ін. – 3-тє вид., перероб. і доповн. – Київ.. ЦП «Компринт», 2015. 340 с.

26. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Мінфіну України від 30.11.99 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/21557-11> (дата звернення 07.09.2021).

27. Податкова малоцінка: критерії визнання та первісна оцінка. Податки та бухгалтерський облік, № 80, Жовтень, 2014 URL:

<https://balance.ua/news/post/oformlenie-operaciy-s-mbr> (дата звернення 09.09.2021).

28. Податковий кодекс України № 2755-VI поточна редакція – від 21.11.2021 (дата звернення 22.05.2021).

29. Полякова Н. М. Проблематика відображення доходів діяльності підприємства у фінансовій звітності. Сучасні проблеми і перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації економіки: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. 6 грудня 2014 р. відп. ред. І.Б. Садовська. Ч. 2.

Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2014. –380 с.

30. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей" поточна редакція – від 16.12.2011 URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116-96-%D0%BF> (дата звернення

20.08.2021).

31. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002201-07> (дата звернення 11.10.2021).

32. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби" Редакція від 03.11.2020 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00> (дата звернення 05.11.2021).

33. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 "Запаси" зі змінами і доповненнями редакція від 03.11.20 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99> (дата звернення 13.08.2021).

34. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 11 "Зобов'язання" Редакція від 03.11.2020 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00> (дата звернення 06.11.2021).

35. Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів (Втрата чинності від 22.10.2021) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0145202-96> (дата звернення 10.09.2021).

36. Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини та матеріалів (Втрата чинності від 22.10.2021) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0193202-96> (дата звернення 06.09.2021).

37. Семенко Т. М. Податковий і фінансовий облік ПДВ згідно Податкового кодексу України. Київ, 2018.

38. Сошко В. В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2016. 526 с.

39. Терещенко Л. О., Матієнко-Зубенко І. І. Інформаційні системи і технології в обліку : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2004. 348 с.

40. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручник, 2011. 976с.

41. Югас Е.Ф. Економічна сутність договірних відносин підприємства та

форми розрахунків з постачальниками і підрядниками. Економічний вісник 54
університету. 2011. № 17/2.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України